

Priopćenje za medije

Luxembourg, 29. travnja 2021.

Financijski instrumenti u okviru kohezijske politike EU-a: provjere pri zaključenju donose rezultate

U okviru kohezijske politike EU-a za razdoblje 2007. – 2013. u državama članicama upotrijebljeno je više od 1 000 financijskih instrumenata. Novo tematsko izvješće koje je danas objavio Europski revizorski sud (Sud) pokazuje da su poduzeti potrebni koraci za provjeru prihvatljivosti rashoda pri zaključenju. Provjerama su postignuti opipljivi rezultati, no neke su pogreške ostale neotkrivene, među ostalim, i jedna velika. Međutim, cjelokupno gledajući, revizori napominju da je većina problema na koje se naišlo u razdoblju 2007. – 2013. otklonjena.

Financijski instrumenti pod podijeljenim upravljanjem bili su u programskom razdoblju 2007. – 2013. relativno nov, ali važan način financiranja u okviru kohezijske politike EU-a. Njihovi doprinosi iznosili su ukupno 16,4 milijarde eura, od čega se 11,3 milijarde eura odnosilo na sufinanciranje sredstvima EU-a iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Europskog socijalnog fonda (ESF). Provjerama prihvatljivosti pri zaključenju trebalo bi ukloniti pogreške i nedostatke uočene tijekom provedbe programa. Međutim, riječ je o dugotrajnom procesu: sedam godina nakon završetka programskog razdoblja 2007. – 2013. određene aktivnosti potvrđivanja još su u tijeku.

„Revizijsko izvješće objavljeno u ovom trenutku o temi povezanoj s razdobljem 2007. – 2013. može se na prvi pogled činiti zastarjelim”, izjavio je Ladislav Balko, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće. „Međutim, budući da financijski instrumenti imaju sve veću ulogu u okviru kohezijske politike EU-a, naši zaključci dolaze u pravom trenutku i relevantni su za predstojeći proces zaključenja za razdoblje 2014. – 2020.”

Smjernice koje je pružila Europska komisija pokazale su se pravodobnima i primjerenima. To je bilo posebno korisno s obzirom na sažetost zakonodavnih odredbi o financijskim instrumentima pod podijeljenim upravljanjem za razdoblje 2007. – 2013. Osim toga, provjere koje su provodila revizijska tijela općenito su bile djelotvorne. Međutim, ograničenja ovlasti revizijskih tijela za instrumente kojima je upravljala Grupa EIB-a značila su da su se ta tijela često morala u potpunosti oslanjati na (ograničena) izvješća vanjskog ocjenjivača Grupe EIB-a.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Više od 80 % operativnih programa u okviru kohezijske politike u vezi s financijskim instrumentima pod podijeljenim upravljanjem u potpunosti je zaključeno do kraja 2020. Komisija ih je detaljno preispitala. U konačnici bi njezine aktivnosti pri zaključenju mogle dovesti do ispravaka u iznosu većem od 270 milijuna eura. Međutim, revizori EU-a napominju da za najveću pogrešku koju su utvrdili nije primijenjeno nikakvo usklađenje. Komisija je procijenila da su rashodi u iznosu od 139 milijuna eura iz jednog financijskog instrumenta pod podijeljenim upravljanjem namijenjenog potpori MSP-ovima u Španjolskoj prihvatljivi, iako je 80 % tih sredstava dodijeljeno velikim korporacijama (od kojih su neke čak uvrštene na burzu).

Većina nedostataka utvrđenih za razdoblje 2007. – 2013. otklonjena je kad je riječ o razdoblju 2014. – 2020. Smjernice su dodatno proširene, dok su zakonodavne odredbe kojima se uređuje kohezijska politika deset puta opsežnije. Poduzete su i mjere za rješavanje pitanja ograničenja ovlasti revizijskih tijela za instrumente kojima je upravljao EIB. Osim toga, manja je vjerojatnost da će se u programskom razdoblju 2014. – 2020. pojaviti problemi u pogledu prihvatljivosti instrumenata za MSP-ove jer su za njih izdvojena namjenska sredstva.

Ipak, revizori upozoravaju da preostaju određena neriješena pitanja i trajne nesigurnosti koji mogu otežati djelotvorno zaključenje financijskih instrumenata upotrijebljenih u razdoblju 2014. – 2020. Slijedom toga, preporučuju Europskoj komisiji da pruža savjete o najčešćim pogreškama otkrivenima tijekom revizija. Također pozivaju Komisiju da nacionalnim revizijskim tijelima pruža jasne smjernice za dobivanje jamstva o prihvatljivosti rashoda za financijske instrumente pri zaključenju.

Osnovne informacije

Financijski instrumenti alternativa su tradicionalnim bespovratnim sredstvima jer se u okviru tih instrumenata pružaju različiti oblici nadoknadive financijske potpore. Riječ je uglavnom o zajmovima, jamstvima te vlasničkim i kvazivlasničkim ulaganjima, koji su osmišljeni na način da budu obnovljive naravi: na kraju dogovorenog razdoblja otplate financijska sredstva trebaju se ponovno uložiti u slične svrhe kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećao učinak javnih ulaganja. Na kraju razdoblja 2007. – 2013. u 25 država članica postojalo je 1 058 financijskih instrumenata pod podijeljenim upravljanjem.

Tematsko izvješće br. 6/2021 „Financijski instrumenti u okviru kohezijske politike pri zaključenju razdoblja 2007. – 2013.: provjerama su općenito postignuti dobri rezultati, ali i dalje su prisutne određene pogreške” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.

Sud je prethodnih godina objavio niz revizijskih izvješća o financijskim instrumentima EU-a, uključujući [tematsko izvješće br. 19/2016](#), „Izvršavanje proračuna EU-a s pomoću financijskih instrumenata – pouke koje se mogu izvući iz programskog razdoblja 2007. – 2013.”; [tematsko izvješće br. 36/2016](#), „Procjena mehanizama za zaključenje kohezijskih programa i programa ruralnog razvoja u razdoblju 2007. – 2013.”; i [tematsko izvješće br. 17/2018](#), „Mjere koje su Komisija i države članice poduzele tijekom posljednjih godina programskog razdoblja 2007. – 2013. doprinijele su povećanju niskih stopa iskorištenosti sredstava, ali nisu bile dovoljno usmjerene na rezultate”.

Sljedećeg ljeta Sud planira objaviti revizijsko izvješće o načinu na koji Komisija izvješćuje o zakonitosti i pravilnosti rashoda u području kohezije.

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547